O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Termiz iqtisodiyot va servis universiteti
rektor ____________ A. Sattarov
2024 yil “30” 08 ________

Ro‘yxatga olindi: № BD 60112500-2.11
2024-yil “____” avgust

IQTISODIY TARBIYA NAZARIYASI
FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100000 - Gumanitar soha
Ta’lim sohasi: 110000 – Pedagogika
Ta’lim yo‘nalishi: 60112500-Maktab menejmenti

Termiz – 2024

<table>
<tr><td colspan="2">**Fan/Modul kodi**
IqtTN306</td><td>**O'quv yili**
2024-2025</td><td>**Семестр**
6</td><td colspan="2">**ECTS - Кредитлар**
4</td></tr>
<tr><td colspan="2">**Fan/Modul kodi**
Tanlov</td><td colspan="2">**Ta'lim tili**
O'zbek</td><td colspan="2">**Haftadagi dars soatlari**
4</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1.</td><td colspan="2">**Fan nomi**</td><td>**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**</td><td>**Mustaqil ta'lim (soat)**</td><td>**Jami yuklama (soat)**</td></tr>
<tr><td colspan="2">**Iqtisodiy tarbiya nazariyasi**</td><td>16</td><td>104</td><td>120</td></tr>
</table>

2\. **I. Fanning mazmuni**

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda iqtisodiy tarbiya muhitida ta'lim-tarbiya berishni kasbiy kompetensiyalarini shakllantirish.

Fanning vazifasi – talabalarda iqtisodiy tarbiya nazariyasi ijtimoiy va ta'limiy siyosatning yangi hodisasi sifatidagi nazariy g'oyalarni ishlab chiqish; ijobiy xorijiy tajribasini tahlil qilish, pedagogik qonuniyatlar hamda tamoyillarga asoslangan holda o'quv-tarbiya ishlarini o'tkazish, ta'limni tashkil etishning asosiy shakllarini amaliyotda qo'llash, pedagogik vaziyatlarni, ta'lim va tarbiya natijalarini tahlil etish, o'quvchilar jamoalarini o'rganish, ta'limda orqada qolish sabablarini aniqlash.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Iqtisodiy tarbiya nazariyasi fanining predmeti, maqsadi va vazifalari.

Fanning vujudga kelishi, maqsadi va asosiy vazifalari. Ma'naviy va iqtisodiy hayot. Iqtisodiy tarbiya nazariyasining boshqa fanlar bilan uzviy bog'liqligi. Iqtisodiy tarbiya nazariyasi fani predmetini o'rganish metodlari.

2-mavzu. Iqtisodiy ta"lim-tarbiyaning rivojlanish tarixi

Markaziy Osiyoda eng qadimgi davrda ijtimoiy, iqtisodiy hayot va iqtisodiy ta'lim-tarbiya masalalari. Islom dinida iqtisodiy ta'lim-tarbiya masalalari. IX-XV asrlarda Markaziy Osiyo mutafakkirlari asarlarida iqtisodiy ta'lim-tarbiyaning tutgan o'rni. XIX asr oxiri va XX asr boshlarida Turkistonda iqtisodiy ta'lim-tarbiyaga oid qarashlar.

3-mavzu. Iqtisodiy xulq-atvorning pedagogik -psixologik asoslari

Iqtisodiy xulq-atvorning psixologik va pedagogik asoslari. Iqtisodiy xulq-atvorni shakllantirish ta'lim maqsadlaridan biri sifatida. Iqtisodiy tarbiya nazariyasi fanining atamalari va ularning shaxs hulq-atvorini shakllantirishdagi o'rni. Marjinalizm: naflilik va xaridor tanlovi nazariyasi.

4- mavzu. Iqtisodiy xulq-atvorning shakllantirish

Insonlarning xulq-atvoriga ko'ra kutilayotgan naflilikka munosabatini shakllanishi va tavakkalchilik xatari. Iqtisodiy tarbiya nazariyasi axborotni asimmetrik tarqalishi va uning iste'molchi tanloviga ta'sirini o'rganish. Bozor iqtisodiyoti sharoitida xo'jalik yuritish. Bozor iqtisodiyotida chayqovchilik, uni inson xulq-atvori bilan bog'liqligi va iqtisodiy pedagogikada o'rganish zaruriyati.

5-mavzu. Iqtisodiy tafakkur va iqtisodiy madaniyat

Iqtisodiy tafakkur va uning shakllanishi. Iqtisodiy tafakkur va amaliyot. Bozor iqtisodiyotiga o'tish jarayonida ma'naviy barkamol avlod tarbiyasi. Iqtisodiy tafakkurning iqtisodiy madaniyatni shakllanishiga ta'siri

6-mavzu. Iqtisodiy tarbiya nazariyasi etnopedagogik, diniy va milliy omillar

Etnopedagogikaning iqtisodiy ta'lim-tarbiyada tutgan o'rni. Iqtisodiy faoliyat, ehtiyojlar, manfaatlar, maqsad va ularni realizatsiya qilish. Iqtisodiy fikrlashni shakllantirishda diniy qarashlarning o'rni va roli. Iqtisodiy xulq-atvor va tanlovni shakllanishida milliy an'ana va qadriyatlar

7-mavzu. Iqtisodiy ta"lim-tarbiya jarayonini isloh qilish

Iqtisodiy ta'lim-tarbiyaning uzluksizligi va uzviyligi. O'zbekistonda kadrlar tayyorlash milliy dasturi talablari va xorijiy mamlakatlar tajribasidan kelib chiqib uzluksiz iqtisodiy ta'limni amalga oshirish. Iqtisodiy bilim va iqtisodiy savodxonlik. Insonda iqtisodiy tafakkurni shakllantirish.

8-mavzu. Aholining iqtisodiy savodxonligini oshirish yo'llari

Iqtisodiy savodxonlikni oshirishning asosiy yo'llari. Yoshlarda bozor iqtisodiyotiga xos bilim ko'nikmalarni shakllantirish. Iqtisodiy savodxonlik va kambag'allik muammolari. Kambag'allik muammosida individual omilning ahamiyati

9-mavzu: Oilada iqtisodiy ta'lim-tarbiya

Oila va uning asosiy funksiyalari. Oila iqtisodiy ta'lim-tarbiya berishning asoschisi. Oilaning farzandlar iqtisodiy fikrlashini shakllantirishdagi roli. Oila daromadi, mablag'lari, ularni taqsimlash va ishlatish

10-mavzu Iqtisodiy tarbiyalashda oila, maktab va mahalla hamkorligi.

Tarbiyaviy ishlarni amalga oshirishda "Oila, maxalla, bilim yurti hamkorligi" konsepsiyasining o'rni va ahamiyati. Oila jamiyatning asosiy bo'g'inidir. Bozor iqtisodiyoti sharoitida oilaning jamiyatdagi roli

11-mavzu: Mulkdorlik ruhini tarbiyalash iqtisodiy tarbiyaning bosh vazifasi

Mulkdorlik psixologiyasini shakllantirishiing zaruriyati. Mulk munosabatlari va mulkdorlik Mulk huquqi, mulkdorlik va manfaatlar. Mulk egalarida ma'naviy boylikni shakllantirish

12-mavzu: Sharq mutafakkirlarining iqtisodiy qarashlari

Quroni Karim va Hadislardagi iqtisodiy tarbiy, Ibn Sino, Farobiy va Yusuf Xos Hojibning iqtisodiy qarashlari. Abu Nasr Farobiyning inson kamoloti haqidagi ta'limoti. Alisher Navoiyning iqtisodiy merosi. Mutafakkirlarning iqtisodiy qarashlarining bugungi kun bilan bog'liqligi.

Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Iqtisodiy tarbiya nazariyasi fanining predmeti, maqsadi va vazifalari.
2. Iqtisodiy ta"lim-tarbiyaning rivojlanish tarixi
3. Iqtisodiy xulq-atvorning pedagogik -psixologik asoslari
4. Iqtisodiy xulq-atvorning shakllantirish
5. Iqtisodiy tafakkur va iqtisodiy madaniyat
6. Iqtisodiy tarbiya nazariyasi etnopedagogik, diniy va milliy omillar
7. Iqtisodiy ta"lim-tarbiya jarayonini isloh qilish
8. Aholining iqtisodiy savodxonligini oshirish yo'llari
9. Oilada iqtisodiy ta'lim-tarbiya
10. Iqtisodiy tarbiyalashda oila, maktab va mahalla hamkorligi
11. Mulkdorlik ruhini tarbiyalash iqtisodiy tarbiyaning bosh vazifasi
12. Sharq mutafakkirlarining iqtisodiy qarashlari

IV. Mustaqil ta'limning mavzulari

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Sh.M.Mirziyoyev asarlarida iqtisodiy ta'lim-tarbiya masalalari
2. Yoshlarga iqtisodiy ta'lim-tarbiya berishda Sh.M.Mirziyoyev asarlaridan foydalanish
3. Ishbilarmon va biznesmenlar tarbiyasining pedagogik asoslari
4. Iqtisodiy tarbiya jarayonida YAPT lardan foydalanish.
5. Iqtisodiy tarbiya va masofaviy ta'lim
6. Masofaviy ta'lim
7. Iqtisodchi-pedagoglarning kasbiy, axloqiy xislatlari
8. Masofaviy o'qitish jarayonida zaruriy bo'lgan texnika vositalar.
9. O'quv telekommunikatsion loyihaning zaruriy xususiyatlari
10. Iqtisodiy inqiroz sharoitida jamiyatni taraqqiyotiga hissa qo'shishda iqtisodchipedagoglarga xos bo'lgan kasbiy, axloqiy xislatlar

	Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan og'zaki, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: Iqtisodiy tarbiya nazariyasi fani va uning barcha bo'limlari: ta'im va tarbiya nazariyasi, ta'lim va tarbiya tamoyillari va qonuniyatlari, ta'lim va tarbiya metodlari, eng qadimga davrdan hozirgi kunga qadar iqtisodiy ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar haqida ***tasavvurga ega bo'lishi; (bilim);*** • Iqtisodiy tarbiya nazariyasi kursini o'zlashtirgan talaba pedagogik tadqiqot metodlari, tamoyillari, ta'lim shakllari tashkil etish texnologiyasini qamrab olgan asosiy qonun va tushunchalar, dars mashg'ulotiga qo'yilayotgan Iqtisodiy tarbiya nazariyasi fani talablariga oid xususiyatlarini ***bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma).*** • • Iqtisodiy tarbiya nazariyasi fanini o'qitishda ta'lim texnologiyalari, elektron plakatlar, tarqatma materiallar, elektron darsliklar va qo'llanmalar, virtual laboratoriyalar, internet ma'lumotlari, lokal tarmoqdagi turli o'quv, ilmiy bilimni nazorat qilish bo'yicha ma'lumotlar jamlamasidan foydalaniladi. Mustaqil ta'lim, aqliy hujum, vaziyatli masalalarni yechish, disskutsiya, rolli o'yinlar, referatlar yozish kabi pedagogik usullar bilan fanning o'qitilishi amalga oshiriladi va o'quvchilarni baholay olish to'g'risida malakalariga ega bo'lishi kabi ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak (malaka).***
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talabalar (Requirements for obtaining loans):** • joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar** 1. Xo'jayev.N, Hasanboyev J. Iqtisodiy pedagogika. O'quv qo'llanma. T: TDIU 2002yil 2. Qarshi muhandislik - iqtisodiyot instituti. Iqtisodiy tarbiya nazariyasi ma'ruzalar matni "Kasb ta'limi va pedagogika kafedrasi assissenti B.T.Shodiyev 3. I.Inomov. Iqtisodiy tarbiya nazariyasi. O'quv qo'llanma TDIU 2005 yil 4. K.Xoshimov, S.Nishonova. "Pedagogika tarixi". Darslik.T:.Alisher Navoiy nomidagi O'zbekistin milliy kutubxonasi. 2005-yil. 5.M.X.To'xtaxodjayevaning umumiy tahriri ostida. "Pedagogika" darslik.T.: O'zbekiston faylasuflari Milliy jamiyati. 2010-yil. 6. Qambarov M. Pedgogika tarixi. O'quv qo'llanma. T.2022 yil **Qo'shimcha adabiyotlar** Mirziyoyev Sh.M. "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi". 3-jild.– T.: "O'zbekiston", 2019. – 400 b. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrda qabul qilingan "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-sonli Qonuni. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 28 yanvar 2022-yildagi "2022-2026-yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi 60-sonli Farmoni.

	Internet saytlari 1. http://www.edu.uz–O'zbekiston Respublikasi Oliy ta`lim, fan va innovatsiyalar vazirligi sayti. 2. http://www.gov.uz– O'zbekiston Respublikasi xukumati portali. 3. www.pedagog.uz 4. http://www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari ma'lumotlar milliy bazasi sayti
7.	**Fan dasturi Termiz iqtisodiyot va servis universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil "30" avgustdagi qarori bilan tasdiqlangan**
8.	**Fan/modul ushun ma'sullar va dastur mualliflari:** **Djumayeva D** Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Pedagogika va psixologiya" kafedrasi o'qituvchisi
9.	**Taqrizchilar:** **Chariyev I.** – Termiz davlat universiteti "Pedagogika va ijtimoiy ish" kafedrasi Pedagogika fanlari doktori professor. **Avliyaqulov T.X** – Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Pedagogika" kafedrasi dotsent (PhD).